

Ian Charleson Hedge (1928—8/Ağustos/2022)

TAZİYE

8 Ağustos 2022 günü, Edinburgh Kraliyet Botanik Bahçesinin (E) çok değerli botanikçilerinden Ian Hedge'in vefat haberini aldık.

Ian C. Hedge, Edinburg'da yazılan *Flora of Turkey and East Aegean Islands* adlı 11 ciltlik eserin 10 cildinin editörü P. H. Davis'den sonraki en önemli yazarı, destekçisi ve bir sorun olduğunda ilk başvurduğu danışmanı idi. Davis'in önemli konularda daima Ian Hedge'e danıştığına ve onun yorumlarını kabul ettiğine çoğu kez şahit olunmuştur. Kendisi Flora'ya hazırladığı çok sayıda cins ile, bir yandan Davis'in görevini paylaşır ve kolaylaştırırken, diğer yandan da Türkiye ve Dünya botanikğine önemli katkılarda bulunmuştur. Eserin, Türkiye'de hazırlanan 11. Cilt'ine de çok önemli katkısı olmuştur. Bu katkı 11. Cilt'in İngilizce editörlüğünün çok ötesine geçmiş, birçok bilimsel yanlışın düzeltilmesini sağlamıştır. Hatta kendisine, 11. Cilt'in editörlerinden biri olması teklif edilmiş; ama nezaketle, bu cildin Türk botanikçilerin eseri olması gerektiği mülâhazasıyla reddetmiştir.

Bunun yanında, İran, Kıbrıs ve Irak Florası'nın hazırlanmasına kendisinin çok önemli katkısı olduğu gibi, aktif hayatının son yıllarında Afganistan Flora ve Vejetasyonunun tanınmasına da önemli katkılarda bulunmuştur.

Kendisinin herhangi bir akademik ünvanı olmamasına rağmen, katıldığı bilimsel toplantıların en muteber kişileri arasında olurdu.

Ian Hedge'in Türk Botanikçilerinin gönlünde Edinburg'daki diğer çalışanlar yanında ayrı bir yeri vardır. Edinburg Herbaryumunu ilk ziyaret eden Türk Botanikçisi rahmetli Faik Yaltırık'dan başlayarak orada çalışma imkânı bulan Türk botanikçilerinin sosyal ve bilimsel açılardan en önemli yardımcısı olmuştur. Ne mutlu ki kurulan arkadaşlık zamanla birçok Türk botanikçisiyle dostluğa dönüşmüş ve hepimizin bilimsel hayatına olumlu katkılar yapmıştır.

Edinburg'da çalışan Türk Botanikçileri için Ian Hedge, Davis'ten daha ziyade, ikinci bir yol gösterici, yardımcı kılavuz olmuştur. Botanikçilerimizin dil sorununu bildiğinden, onlarla konuşurken mümkün olduğunca kolay ve anlaşılabilir bir konuşma şeklini seçer, onlara hiç çekinmeden kendisine danışmalarını önerirdi.

Kendisi ile Edinburg'da yaşadığımız ilginç hatıralar yanında, değişik yıllarda ülkemizde İzmir ve Van'da düzenlenen PLoSWA toplantıları (Güneybatı Asya'da Bitki Hayatı), 2003 yılında İstanbul'da düzenlenen Nezahat Gökyiğit Botanik Bahçesi'nin "Stratejik Plânlama Toplantısı"na ve nihayet 2010 yılında Antalya'daki 13. OPTIMA kongrelerine katılarak genç Türk botanikçilerine de kendisini tanıtmış ve onların hayatları boyunca unutamayacakları hatıralar edinmelerini sağlamıştır. İzmir toplantısından sonra Ankara'ya da gelmiş ve ANK ve GAZİ herbaryumlarını ziyaret etmiştir.

Tartışılmayacak bilimsel erkinin yanında insan olarak çok değerli, yardımsever ve sevecen bir yapıya sahipti. Gerek Edinburg'u ziyaret eden, gerekse son yıllarda Türkiye'ye yaptığı seyahatlerde kendisini tanıma şansına sahip olan, unutulmaz hatıralar edinmiş botanikçi meslektaşlarımız ile bu fırsatı elde etmemiş olsalar bile Flora of Turkey'den yararlanan bütün Türk Botanikçileri kendisini daima saygı, sevgi ve minnetle anacaklardır.

Biz çok sevdiğimiz, saydığımız bir arkadaşımızı, ama daha önemlisi Dünya çok değerli bir botanikçiyi kaybetti. Allah rahmet eylesin; toprağı bol olsun. Nurlar içinde uyusun.

Tuna Ekim, K. Hüsnü C. Başer, Adil Güner